

א [תוספת ד"ב פ"ד] א
ב [תוספת ד"ב פ"ד] א
ג [תוספת ד"ב פ"ד] א
ד [תוספת ד"ב פ"ד] א
ה [תוספת ד"ב פ"ד] א
ו [תוספת ד"ב פ"ד] א
ז [תוספת ד"ב פ"ד] א
ח [תוספת ד"ב פ"ד] א
ט [תוספת ד"ב פ"ד] א
י [תוספת ד"ב פ"ד] א

לעזי רש"י
קולטור"א קנקן של
מחרשה (דיתר הפולחן את
הקרקע).

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא פ.

עין משפט
גר מצוה

נח א מ"י פ"ד מהלכות
שכירות הלכה א סמג
עשין פט טוש"ע ח"מ ס'
שט סעף ד:
נב ב מ"י שם הלכה ג
טוש"ע שם סעף ה:
ג ב מ"י שם הלכה ב
טוש"ע שם סעף ד:
סא ד מ"י פט"ו מהל'
מכירה הלכה ז ח ט
טוש"ע ח"מ ס' רלב סעף
ח:
סב ה מ"י שם הלכה י:
סג ו מ"י שם הלכה ח
סמג שם טוש"ע שם
סעף ט:
סד ז מ"י פ"ד מהלכות
שכירות הלכה ד סמג
עשין פט טוש"ע ח"מ ס'
שט סעף ד:
סה ח מ"י שם הלכה ו
טוש"ע שם סעף ה
וסעף ו וע"ש גמ'
זכ"י:
סו ט מ"י שם הלכה ד
טוש"ע שם סעף ד:

מתני' השוכר את הפרה לחרוש וכו'. וכל כלי המחרשה לזעול
הבקר ועערו הולכין עם בהמתו וזה אוחז הדרכין לכיון פרה לתלמיה
וזה הולך אחר המחרשה ומכבד היטד בקרקע שזו הצדול שקורים
קולטור"א זלע"ז והוא קנקן דמתני': חייב שהרים קשים לחרוש
שהלעטים שם: ודש כמחאה פטור.

אם התלמיה: גב' והיבא דלא שני.
ואין לזעול הפרה לזעול לו כלום
ואלו שהיו צפועלתו המנהיג והאוחז
יחד שכירים היו אחזה מהן פושע
בשכירת הקנקן: דנקיט פרשא.
מדרע הוא משלם שלא כוון את
הפרה יפה ועל ידי שעיוות את השורה
של מענה נשבר הקנקן: דנקיט
מנא. קנקן: משלם. שהעמיק יותר
מדאי בראך: והילכשא דנקיט מנא
משלם. שאילו לא העמיק יותר מדאי
לא היה נשבר בעיוות השורה: ואי
דמחוקא בגונדרי. שהיה ידוע להם
בזר שמעלה אצנים וזמנא וטרשין:
כרווייהו משלמים. שהיה להם
לזהור מאלד ובדצבר מועט שעיוות
אף המנהיג הוא נשבר והוי דבר
המוטל כספק: היה זה מוס אחד.
אחד מן המומין הללו היה זה:
וסנפו זין מומין אחרים. שלא היו
זה: הרי זה מקח טעות. לפי שהכיר
הלוקח בשאר מומין שאינן וכסבור
הוא בזכונן משקר אללא להשליך מעליו
מטעמת הוא אומר הילכך מקח טעות
הוא לאדמתא דהכי לא זכנ: מוס זה
ומוס אחד. שפירש לו אפן אותו
מוס לזדו ואמר לו מוס זה זה ועוד
מומין אחרים: אין זה מקח טעות.
דכיון דאותו המוס הזכיר לו לזדו
בו היה לו לזדוק: וסנפו. חכרו. כמו
קניינין עשאוהו דמענית (דף כה).
נכפית. נופלת מחולי: משועממת.
משועמת: היה זה מוס אחד. מאלו
המומין והשאר אין זה: היו זה כל
המומין הללו. ואינו מקפיד אללא על
האחד וזא וטוענו כסבור הייתי
שאתה כולל זה מה שאין זה ומה
שש זה ואילו ידעתי שזה זה לא
הייתי לוקחה מאי: אפילו לא גרסינן
והכי גרסי' הכי אמרינן משמיה דרבא
היו כל המומין האלו אין זה מקח
טעות: מתני' והביא עליה
שעורין. שהם קלים מחטין: חייב
בזקלקולה אם הוסיף ג' קבין. ולא
אמרינן הואיל והשעורין קלים יש לו
להוסיף עד כדי כובד לתך חטין
שמשא החמור לתך חטין חזי כור:
מפני שהנפה קשה לזכמה כמשאוי.
וכיון דנפח לתך שעורים כנפח לתך
חטין קשה לה תוספת: והביא לתך שעורים. שם פטור. אם
מתה: גב' קשה כמשאוי. כדפרישית אף על פי שאין משאין כבד
כמשא החטין הרי נפחן כנפח חטין והנפח כמשאוי: ניפחא כקלא.
נפח קשה כמשקל הואיל וניפחן שזה הרי הוא כמשקל שזה: ואם
הוסיף שלש קבין. דהוא שיעור תוספת לחמור לקלקל חייב: קשה
למשאוי. אם השוה כובד השעורין לכובד החטין כגון שהוסיף סאה
שלמה על התך הרי הרבה הנפח ורוב הנפח קשה למשאוי והוי נפח
זה תוספת לקלקול החמור: סיקלא כקלא. אינו חייב עד שישוה כובד
השעורים לכובד החטין דליהוי נפח זה תוספת אללא נפח שזה ומשקל
חסר לא אמרינן נפח השוה הרי הוא כמשקל וליחייב בתוספת של
שלשת קבין דקשה למשאוי תנן ולא קשה כמשאוי: מאי לאו שלש
קבין. כחייב: לא סאה. והכי קאמר להביא לתך חטין והביא לתך
שעורין פטור ואע"פ ששינה שהרי שינה להקל ואם הוסיף עד כדי
משקל החטין חייב משום תוספת הנפח: הכי קאמר וכו'. ומילי
מילי קמני והאי וכמה יוסיף לאו להביא חטין והביא שעורין קאי:
שש

היבא דלא שני מאן משלם. וא"ת היבא דשני נמי אמאי לא
משלם אחד מן הפועלים שפסע בשכירת הקנקן ומיבעי
נמי מאן משלם וי"ל דהיבא דשני לא משלם דמיירי שהמשכיר את
הפרה הוא שוכר את הפועלים לילך עם פרתו ולעשות מלאכת
השוכר ולהכי לא משלם דא"ל למשכיר

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתני' השוכר את הפרה לחרוש בהר
וחרש בבקעה אם נשבר הקנקן פטור בבקעה
וחרש בהר אם נשבר הקנקן חייב לדרוש
בקטנית ודש בתבואה פטור לדרוש בתבואה
ודש בקטנית חייב מפני שהקטנית מחלקת:
גב' היבא דלא שני בה מאן משלם א"ר פפא
דנקיט פרשא משלם רב שישא בריה דרב
אידי אמר דנקיט מנא משלם והלכתא דנקיט
מנא משלם ואי דוכתא דמחוקא גונדרי תרוייהו
משלמין אמר רבי יוחנן המוכר פרה לחבירו
ואמר לו פרה זו נגחנית היא נשכנית היא
בעטנית היא רבצנית היא והיה בה מום אחד
וסנפו בין המומין הרי זה מקח טעות מום זה
ומום אחר אין זה מקח טעות תניא נמי הכי
המוכר שפחה לחבירו ואמר לו שפחה זו
שומה היא ניכפית היא משועממת היא והיה
בה מום אחד וסנפו בין המומין הרי זה מקח
טעות מום זה ומום אחר אין זה מקח טעות
א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי היוו בה
כל המומין הללו מהו אמר ליה רב מרדכי לרב
אשי יחבי אמרינן משמיה דרבא היוו בה כל
המומין הללו אין זה מקח טעות: מתני'
השוכר את החמור להביא עליה חטין והביא
עליה שעורין חייב תבואה והביא עליה תבן
חייב מפני שהנפח קשה כמשאוי להביא לתך
חטין והביא לתך שעורין פטור ואם הוסיף על
משאוי חייב ויכמה יוסיף על משאוי חייב
סומכום אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה
קבין לחמור: גב' איתמר אביי אמר קשה
כמשאוי תנן רבא אמר קשה למשאוי תנן אביי
אמר קשה כמשאוי תנן נפחא כי תקלא ואי
מוסיף שלשה קבין חייב רבא אמר קשה
למשאוי תנן תקלא כי תקלא ונפחא הוי תוספת
תנן להביא לתך חטין והביא לתך שעורין פטור
ואם הוסיף על משאוי חייב מאי לאו שלשת
קבין לא סאה והא עלה קתני וכמה יוסיף על
משאוי ויהא חייב סומכום אומר משום ר"מ
סאה לגמל שלשה קבין לחמור הכי קאמר
היבא דלא שני חטין והביא חטין שעורין
והביא שעורין כמה יוסיף על משאוי ויהא חייב
סומכום אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה
קבין לחמור ת"ש להביא לתך חטין והביא
שש

שייך למימר מדהא ליתא הא נמי ליתא או דלמא הא דקמני
הרי זה מקח טעות היינו היבא דליטתהו לזכור וזדק לוקח
בחד מינייהו ואישתכח ליתא ואמר מדמשקר בזהך בחדך נמי
משקר אללא אם כולם אמת לא הוי מקח טעות והא דקמני מום
זה ומוס אחר ה"ה הזכיר לו כמה מומין כיון שכולם זה אין זה
מקח טעות בתוספתא דכתבות משמע דאם הזכיר שני מומין
אחד יש זה ואחד אין זה דלא הוי מקח טעות אללא דוקא כי
סנפו זין הרבה מומין שאין זה דהכי תניא עד שלשים יום
יעמד פרכס א"ל קדש לי בתך על מנת שאין זה מומין א"ל שוטה
היא שעמומית היא נכפית היא אם א"ל אותה המוס ומוס אחר עמו
אין זה מקח טעות היה זה מום אחד וסנפו עם הרבה מומין
הרי זה מקח טעות:
קשה כמשאוי תנן. לאביי סיפא דקמני כמה יוסיף קאי לפרש
רישא ולרבא רישא דקמני להביא עליה חטין והביא עליה
שעורין היינו ככובד החטין שהוא סאה כדמוכח בשמעין חייב
דניפחא הוי תוספת להביא לתך חטין והביא לתך שעורים פטור אפילו
שהביא מין שהתנה כמה יוסיף על משאוי ויהא חייב סאה לגמל כו':
תרגמה

מאד צקל והיה לכל אחד ליתן לז
על חבירו כמו על עולמו ולהזכירו
ואחרי שלא הזכירו גם הוא פשע:
שפחה זו שומה היא כו' הרי זה
מקח טעות. מכאן קשה
לפ"ה שפ"ה אהא דאמר בתבואה
(ד' נח. ושם ד"ה הנהו) סימפון בעבדים
ליבא אי מומין שבגלוי כו' מאי אמרת
ליסטין מוויין או מוכתב למלכות
הנהו קלא אית להו ופירש בקונטרס
וסבר וקביל וקשה לרי"ט דהא הכא
אמרינן דהוי מקח טעות באלו המומין
וא"כ משכחת סימפון בעבדים ואיך
אוכלין בתרומה ונראה לרי"ט לפרש
הנהו קלא אית להו ואם איתא דהוי
מוכתב למלכות או ליסטין אז היה
קול וכיון דליבא קלא ליתא למיחס
להכי ובהנהו דהכא נמי קלא אית
להו וכן משמע ליבא דמאי אמרת
כלומר באיזה סימפון משכחת דלא
הגיעו בליסטין מוויין או במוכתב
למלכות ובריש המוכר פירות (ב"ב
ד' כג: ושם ד"ה ליסטין) תניא בדהיא
נמצא ליסטין מוויין או מוכתב
למלכות אומר לו הרי שלך לפניך:
הרי זה כל המומין הלאו מהו.
בריימא דקמני הרי זה מקח
טעות דלמא מיירי כגון שכל המומין
היו זה והוי מקח טעות אע"פ שלא
בדק הלוקח אפילו באחד משום דאמר
לוקח מסתמא כל הני דקאמר ליטתהו
לכולהו ומדהא ליתא הא נמי ליתא
ומום זה ומוס אחר אין זה מקח
טעות כיון שאין מוכיר אללא אחד ולא